

зові устої суспільного і державного устрою: належність державної влади, характер власності, права і свободи громадян, національне – державний і адміністративне – територіальний устрій, а також система і принципи діяльності механізму здійснення повновладдя народу. Конституція України побудована на засадах, що найвищою цінністю в державі є людина. Але норми записані в ній, не завжди відповідають дійсності, тому Конституція має постійно удосконалюватись, щоб справді бути Конституцією для народу.

Літератури

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – С. 141.
2. Кравченко В.В. Конституційне право України. Навч. посіб. / В.В. Кравченко. – К.: Університет «Україна», 2004. – 528 с.
3. Бисага Ю.М. Конституційно – процесуальне право: Навч. посіб. / Ю.М. Бисага, В.В. Гомонай, В.І. Чичерський. – Ужгород: Басараб М.М., 2006. – 256 с.
4. Фрицький О.Ф. Конституційне право України: Підруч. / О.Ф. Фрицький. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – 536 с.
5. Юринець Ю.Л. Конституційне право України. Навч. посіб. / Ю.Л. Юринець. – Ужгород: ФОП Бреза, 2014. – 368 с.

Новгородська І.М.

Національний авіаційний університет, Україна

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Юринець Ю.Л.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА В УКРАЇНІ

Правовою державою можна вважати суспільство, в якому панує верховенство права, діють справедливі закони, забезпечуються права і свободи людини та відповідальність влади перед громадянами, а також рівність всіх перед законом. Кожна держава здійснює свою діяльність за певними усталеними принципами. Вони можуть бути різними – від жорстоких, які властиві тоталітарним державам, до справедливих – які є ознакою демократичної держави. Адже, «принципи права – це провідні засади, ідеї права, які в конкретному вигляді характеризують його зміст, визначають спрямованість правового регулювання. Вони зумовлені об'єктивними закономірностями існування і розвитку людини, суспільства». У принципах зосереджено світовий досвід розвитку права, досвід цивілізації. Тому принципи права можна назвати стрижнем правової матерії» [1, с.142].

рахунок коштів Державного бюджету, або шляхом віднесення до місцевого бюджету загальнодержавних податків. Кошти на виконання власних повноважень органи місцевої влади можуть нагромаджувати із призначених для них власних джерел доходів.

Від ефективності бюджетного менеджменту залежить рівень соціально-економічного розвитку, фінансові можливості держави, добробут її громадян. Тому теоретичні положення бюджетного менеджменту повинні формуватися і реалізуватися на наукових засадах, відповідати соціально-економічній стратегії держави і національним інтересам.

Література:

1. Бюджетний кодекс України: закон України від 08.07.2010 № 2456-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
2. Вергера С.А. Засади формування соціальної складової державної бюджетної політики. – // Актуальні проблеми економіки. – 2003. – № 8. – С. 174–192.
3. Михайленко С.В. Актуальні проблеми розвитку бюджетного менеджменту як науки і мистецтва // Актуальні проблеми економіки. – 2011. – № 1(115). – С.4-8.
4. Федосов В. Бюджетний менеджмент: Підручник / В. Федосов, В. Опарін, Л. Сафонова та ін.; За заг. ред. В. Федосова. – К.: КНЕУ, 2004. – 864 с.

Круглов В.В., к.держ.упр., доц., Шевченко К.О.

Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

ЗАКОНОДАВЧІ МЕТОДИ ВРЕГУЛЮВАННЯ КОРПОРАТИВНИХ КОНФЛІКТІВ

Корпоративні конфлікти – це суперечки, що виникають між: акціонерним суспільством, його акціонерами і менеджерами; між аутсайдерами, що володіють незначними пакетами або боргами підприємства, і інсайдерами (фактичними власниками і керівниками); між різними групами аутсайдерів, прагнучих до управління; між регіональною виконавською владою і власниками (або крупними акціонерами) основних підприємств регіону і т.п. В основі цих конфліктів лежать як природні суперечності між інтересами крупних і дрібних акціонерів, акціонерів і менеджменту, так і боротьба інвесторів за контроль над акціонерним суспільством [1, с. 237]. В практичному житті корпоративні конфлікти приймають найрізноманітніші форми, нерідко завдаючи серйозного збитку і самим їх учасникам, і суспільству в цілому.

Вирішення конфлікту – це та або інша позитивна дія (рішення) самих суб'єктів конфлікту або третьої сторони, що припиняє протистояння мирними

- контроль ефективності на всіх стадіях бюджетного процесу.

Коли йде мова про ефективний бюджетний процес, мається на увазі якість всіх його стадій. Проблема якості бюджетного процесу особливо важлива на сучасному етапі розвитку економіки нашої держави, на етапі її стабілізації. Саме якісний бюджетний процес дозволяє виконати всі вищевказані задачі.

На сучасному етапі розвитку України розвиток фінансових відносин потребує удосконалення теоретичних положень бюджетного менеджменту. Структурні елементи бюджетного менеджменту у своєму чіткому взаємозв'язку повинні відіграти роль регуляторів на різних етапах бюджетного процесу. Бюджетна політика є вагомим елементом фінансової політики та одним з основних інструментів реалізації економічної політики держави, вона значною мірою уособлює місце та роль держави в регулюванні економічних процесів та забезпеченні макроекономічного зростання, тому насамперед від оптимальності та ефективності бюджетного процесу залежить успішність реалізації управлінських функцій держави.

Основні зусилля у бюджетній політиці України повинні бути спрямовані на удосконалення системи управління фінансовими ресурсами держави, у тому числі їх перерозподілу через бюджет, досягнення реальної збалансованості бюджетної системи. Бюджетна політика у сфері видатків недостатньо ефективно впливає на соціальний розвиток та економічне зростання як передумову підвищення життєвого рівня та добробуту населення.

Недостатньо поєднані фискальна і стимулююча функції податкової політики потребують подальшого вдосконалення міжбюджетні взаємовідносини, які ще не повною мірою враховують економічний потенціал регіонів. В цілому фінансово-бюджетна політика ще не відповідає достатньою мірою вимогам стратегічних завдань економічного і соціального розвитку держави.

Важливим напрямом удосконалення бюджетного механізму економічного зростання у частині розвитку програмно-цільового методу планування бюджету є забезпечення ефективного управління видатками, які мають перспективний характер, зокрема, щодо планування, управління, моніторингу, контролю та звітності шляхом запровадження класифікації бюджетних програм відповідно до їх спрямованості та встановлення вагових коефіцієнтів згідно з загальнодержавними пріоритетами, а також приведення у відповідність з програмно-цільовим методом термінології у цій сфері.

Виконання бюджету включає в себе організацію виконання дохідної частини бюджету, бюджетне фінансування та регулювання міжбюджетних потоків. Формування бюджетних засобів в Україні проходить по багатоканальній системі зверху вниз, тому має високу концентрацію ресурсів у Державному бюджеті з наступним їх перерозподілом.

Цей механізм має недоліки. Найбільше проблем виникає при розподілі функцій між різними ланками бюджетів та виконанні власних і делегованих повноважень органами влади. Передані повноваження повинні фінансуватися за

Одним з таких базових принципів є принцип верховенства права. Цей принцип повинен діяти на усіх рівнях суспільного й державного життя. Адже він, по-перше, є конституційним принципом, по-друге, вибірковість його реалізації в залежності від рівня застосування призведе не до розбудови правової, демократичної держави, а до звуження її, навіть, знищення демократичних засад функціонування держави й суспільства.

В умовах сучасного українського державотворення питання забезпечення дії принципу верховенства права постало як ніколи гостро. На сьогодні у загальнотеоретичній юриспруденції існує чимало концепцій, наукових теорій щодо сутності та змістового наповнення принципу верховенства права. Однак теоретичний і практичний досвід свідчить про те, що основою їх розуміння є визнання основоположних, природних прав і свобод людини, визнання людини найвищою соціальною цінністю. Власне, основоположні права і свободи людини визначають зміст і спрямованість розуміння верховенства права як доктрини, принципу та суспільного ідеалу.

Питання про розвиток принципу верховенства права досліджувались у працях таких вчених: С.П. Головатого, М.І. Козюбри, А.М. Колодія, В.В. Копейчикова, П.М. Рабіновича, В.М. Селіванова, В.І. Семчика, О.В. Скрипнюка, С.С. Сливки, О.Ф. Скакун, Ю.С. Шемпученка, О. Петришина та ін. У своїх працях науковці розкривають поняття верховенства права з різних аспектів його розуміння, досліджують етапи розвитку ідеї верховенства права від філософської спадщини античних мислителів до сьогодення, досліджують роль та значення принципу верховенства права в розбудові громадянського суспільства та правової держави.

Принцип верховенства права знайшов своє закріплення як у низці міжнародних нормативно-правових актів, так і на національному рівні. Зокрема положення про верховенство права зафіксовані у преамбулі Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, у преамбулі та ст. 3 Статуту Ради Європи, в Американській конвенції про права людини, а також у п. 1 ст. 8 Конституції України та інших.

У п. 1 ст. 8 Конституції України зазначено, що в Україні визнається і діє принцип верховенства права [3]. Варто зазначити, що із часу приєднання України до Статуту Ради Європи і набуттям статусу повноправного члена цієї міжнародної організації, умови членства в якій мають характер юридичних обов'язків, вони стали неодмінними і для України. Серед них: обов'язок визнати принципи – верховенства права та дотримання всіма особами, що перебувають під юрисдикцією України, прав людини і її основоположних свобод.

За словами П.М. Рабіновича, верховенство права – це явище поза державне (не державно-вольове), так би мовити, загальносоціальне, соціальноприродне і правовою державою вважається лише та, в якій панує, «верховенству» право [4, с.19].

За своїм характером та змістовним наповненням, тими цінностями, які втілює, принцип верховенства права є багатоаспектним і включає низку компонентів, що

утворюють його зміст. М. Козюбра акцентує увагу на тому, що «Для України процес утвердження принципів верховенства права і правової держави виявився неймовірно складним: він відбувається з величезними суперечностями, деформаціями і відкатами. Не наважусь навіть стверджувати, чого у цьому процесі за роки незалежності більше – прогресу чи регресу, здобутків чи втрат» [2, с. 8].

Та, на жаль, громадянам України ще дуже далеко для того, щоб досягнути таких результатів, існує велика межа між тим, що закріплено в законі, і тим як це реалізується насправді у суспільстві. Зростання в нашій державі великої кількості законів, ще не означає зростання їх якості, іноді це створює ще більший хаос і розбіжності в правильному розумінні норм законодавства.

Таким чином, верховенство права за самим своїм визначенням не зможе зайняти в суспільному житті належного йому місця, якщо в суспільстві не буде створена відповідна моральна атмосфера, якщо сама влада є аморальною, якщо закони часто пишуться під чиновників, а не на благо держави і звичайних громадян, якщо безкоштовна освіта і медицина – це лише норма, яка формально закріплена в Конституції, але всі розуміють, що в реаліях такого не існує. Все це правда українського сьогодення.

На нашу думку, на даний час в Україні повністю не завершений шлях впровадження та закріплення принципу верховенства права. Є сталі проблеми, які на жаль дуже повільно вирішуються, а в деяких випадках навпаки поглиблюються, наприклад проблема вибіркового правосуддя. Основи принципу верховенства права повинні міцно ввійти у свідомість кожного громадянина, а не лише владних структур. Лише активні та обізнані люди можуть створити той ґрунт, з якого потім виросте якісне громадянське суспільство, дотримання принципу верховенства права. Тому впровадження принципу верховенства права в правове життя є важливим завданням українського суспільства. Отже, потрібно зменшити обсяг привілеїв, які надаються чиновникам, і тоді до влади будуть йти лише ті особи, які насправді матимуть прагнення творити кращу державу, а не ті, хто просто має особисту матеріальну зацікавленість і хоче розбагатіти за рахунок свого владного становища, не думаючи про долю народу.

Література

1. Кравчук М. В. Теорія держави і права опорні конспекти: навч. посібник для студентів вищ. навч. закладів / М. В. Кравчук. – К.: Атїка, 2010. – 288 с.
2. Козюбра М. Верховенство права: українські реалії та перспективи / М. Козюбра. – К.: Право України. – 2010. – № 3. – С. 6 – 18.
3. Конституція України. Прийнята Верховною Радою України 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
4. Рабінович П. Верховенство права як соціально-природний феномен (контури ідеалу) / П. Рабінович. – К.: Право України. – 2010. – № 3. – С. 19 – 23.

GOVERNANCE

MODERN MANAGEMENT TECHNOLOGIES

Сидоренко О. О., Бабич М. О.

Харківський торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, Україна

ЕФЕКТИВНИЙ БЮДЖЕТНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ – ЗАПОРУКА ЕКОНОМІЧНОГО ПРОЦВІТАННЯ КРАЇНИ

Для процвітання та розвитку України важливою умовою є стабілізація бюджетної системи в країні. Тому головним завданням у державі є удосконалення основних механізмів бюджетного менеджменту. Ефективність управління бюджетом у ринкових відносинах має вирішальну роль для держави. Саме тому необхідно вивчати і удосконалювати функції органів законодавчої і виконавчої влади та фінансових органів стосовно бюджету та методів, що використовують ці органи у процесі управління бюджетними ресурсами і відносинами, які виникають під час руху бюджетних потоків. Ефективне ведення менеджменту – запорука процвітання кожного підприємства та держави цілому.

Дослідженням з проблем бюджетного менеджменту присвячені останні публікації Вегери С.А., Ісмаїлова А.Б., Левицької С.О., Сафонові Л.Д., Самошкіної О.А., Чугунова І.Я., Юрія С. та інших економістів.

Ефективність у плані розподілу бюджетних ресурсів розуміється як максимально просте, соціально справедливе і економічно обґрунтоване управління фінансовими ресурсами держави та місцевих органів влади. Тому вдосконалювати бюджетну систему необхідно шляхом підвищення її ефективності [4].

Ефективний бюджетний процес відображає здатність законодавчої та виконавчої влади всіх рівнів задовольнити всі потреби населення країни, відповідно до бюджетних запитів.

Бюджетний процес вирішує велику кількість задач і проблем, що стоять перед суспільством, перш за все пов'язаних з макроекономічною стабілізацією та економічним зростанням [2].

Науковці відзначають, що основними напрямками вдосконалення бюджетного процесу в Україні є наступні:

- забезпечення збалансованості бюджету;
- гармонізація бюджетної та економічної політики;
- досягнення реальних обсягів доходів та видатків;
- виявлення матеріальних та фінансових резервів;
- перерозподіл ресурсів між бюджетами бюджетної системи;